

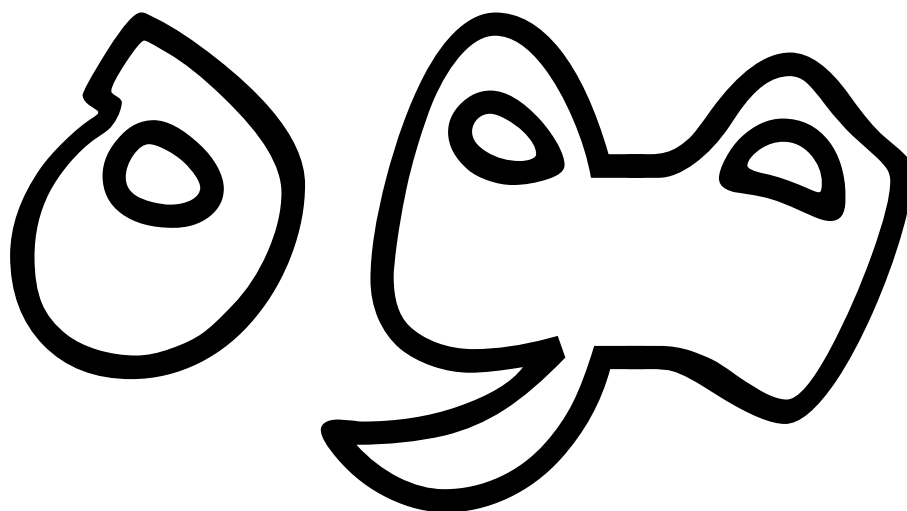

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۱۶۲۶

هو الحکیم-

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود.

قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱۶۲۶، «موه» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «موه» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «موه» می‌باشد.^۱

امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۱۶۲۶
ریشه	موه
تعداد تکرار	۶۳
تعداد مشتقات	۱۲
تعداد ریشه مرتبط	۳۳۴

فهرست مشتقات

۱۱. مَاؤُكُم (۱)	۸. مَاء (۱)	۵. كَمَاءٍ (۲)	۳. الْمَاءِ (۶)	۱. الْمَاء (۷)
	۹. مَاءِك (۱)	۶. مَاء (۲۷)		
۱۲. مَاؤَهَا (۱)	۱۰. مَاءَهَا (۱)	۷. مَاءٍ (۸)	۴. بِمَاءٍ (۴)	۲. الْمَاء (۴)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱۲۰. رفق (۲)	۹۰. خطب (۱)	۶۰. جوب (۱)	۳۰. بطن (۱)	۱. ابو (۱)
۱۲۱. ركب (۱)	۹۱. خلد (۲)	۶۱. جودی (۲)	۳۱. بعث (۲)	۲. اتي (۳)
۱۲۲. رمن (۱)	۹۲. خلط (۲)	۶۲. جور (۱)	۳۲. بعد (۹)	۳. اجل (۱)
۱۲۳. روح (۵)	۹۳. خلف (۴)	۶۳. جىء (۳)	۳۳. بعض (۲)	۴. احد (۲)
۱۲۴. رود (۲)	۹۴. خلق (۱۳)	۶۴. حيب (۲)	۳۴. بنى (۱)	۵. اخذ (۱)
۱۲۵. ريب (۱)	۹۵. خمر (۲)	۶۵. حتى (۶)	۳۵. بلد (۲)	۶. ارض (۲۷)
۱۲۶. رؤس (۱)	۹۶. خوف (۱)	۶۶. حجر (۲)	۳۶. بلع (۲)	۷. اسن (۲)
۱۲۷. رؤى (۱۳)	۹۷. دبب (۲)	۶۷. حدق (۱)	۳۷. بلغ (۳)	۸. اكل (۳)
۱۲۸. زيد (۳)	۹۸. دعو (۳)	۶۸. حرج (۱)	۳۸. بلو (۱)	۹. الله (۲۶)
۱۲۹. زخرف (۱)	۹۹. دفق (۱)	۶۹. حرم (۱)	۳۹. بنى (۱)	۱۰. اله (۲۷)
۱۳۰. زرع (۳)	۱۰۰. دنو (۳)	۷۰. حسب (۳)	۴۰. بهج (۲)	۱۱. امر (۶)
۱۳۱. زوج (۳)	۱۰۱. دون (۲)	۷۱. حسن (۱)	۴۱. بوب (۱)	۱۲. امس (۱)
۱۳۲. زيت (۱)	۱۰۲. ذات (۱)	۷۲. حصد (۲)	۴۲. بئس (۱)	۱۳. امم (۱)
۱۳۳. زيتون (۱)	۱۰۳. ذكر (۲)	۷۳. حضر (۱)	۴۳. بيض (۱)	۱۴. امن (۶)
۱۳۴. زين (۱)	۱۰۴. ذهب (۳)	۷۴. حطم (۱)	۴۴. بين (۷)	۱۵. انس (۵)
۱۳۵. سبل (۲)	۱۰۵. ثود (۱)	۷۵. حقق (۳)	۴۵. ترب (۱)	۱۶. انن (۲۵)
۱۳۶. ستت (۱)	۱۰۶. ريب (۴)	۷۶. حلى (۱)	۴۶. تمم (۱)	۱۷. اهل (۱)
۱۳۷. سحب (۲)	۱۰۷. ربط (۱)	۷۷. حمد (۱)	۴۷. ثبت (۱)	۱۸. اولى (۱)
۱۳۸. سحر (۱)	۱۰۸. ربع (۱)	۷۸. حمر (۱)	۴۸. ثجج (۱)	۱۹. اوى (۹)
۱۳۹. سخر (۳)	۱۰۹. ربو (۳)	۷۹. حمل (۲)	۴۹. ثقل (۱)	۲۰. ائى (۸)
۱۴۰. سراب (۱)	۱۱۰. رتق (۱)	۸۰. حمم (۲)	۵۰. ثمر (۸)	۲۱. ابي (۱۲)
۱۴۱. سرادق (۱)	۱۱۱. رجز (۱)	۸۱. حوط (۱)	۵۱. جبل (۲)	۲۲. بثث (۲)
۱۴۲. سرع (۱)	۱۱۲. رجل (۲)	۸۲. حول (۱)	۵۲. جدد (۱)	۲۳. بجر (۲)
۱۴۳. سفر (۲)	۱۱۳. رحم (۴)	۸۳. حىي (۹)	۵۳. جرز (۱)	۲۴. برق (۱)
۱۴۴. سقى (۹)	۱۱۴. ردد (۱)	۸۴. خبر (۱)	۵۴. جرى (۳)	۲۵. برک (۱)
۱۴۵. سكب (۱)	۱۱۵. رذل (۱)	۸۵. خرج (۱۵)	۵۵. جعل (۱۰)	۲۶. بسط (۱)
۱۴۶. سكر (۱)	۱۱۶. رزق (۳)	۸۶. خزن (۱)	۵۶. جفء (۱)	۲۷. بشر (۳)
۱۴۷. سكن (۱)	۱۱۷. رسل (۳)	۸۷. خشع (۱)	۵۷. جنب (۲)	۲۸. بصر (۱)
۱۴۸. سلک (۲)	۱۱۸. رسو (۲)	۸۸. خشى (۱)	۵۸. جنن (۶)	۲۹. بطل (۱)
۱۴۹. سلل (۱)	۱۱۹. رعى (۲)	۸۹. خضر (۲)	۵۹. جهنم (۱)	
۱۵۰. سمع (۱)				

۱۵۱. سمو (۳۵)	۱۸۹. طفل (۱)	۲۲۶. غوط (۲)	۲۶۲. کون (۱۱)	۳۰۰. نسب (۱)
۱۵۲. سوء (۱)	۱۹۰. طلب (۱)	۲۲۷. غیث (۲)	۲۶۴. لیب (۱)	۳۰۱. نسل (۱)
۱۵۳. سود (۱)	۱۹۱. طلع (۱)	۲۲۸. غیر (۸)	۲۶۵. لین (۲)	۳۰۲. نسو (۲)
۱۵۴. سوق (۲)	۱۹۲. طمع (۱)	۲۲۹. غیض (۲)	۲۶۶. لند (۲)	۳۰۳. نشر (۱)
۱۵۵. سوم (۱)	۱۹۳. طهر (۴)	۲۳۰. فتح (۱)	۲۶۷. لطف (۱)	۳۰۴. نطف (۱)
۱۵۶. سوی (۲)	۱۹۴. طوع (۱)	۲۳۱. فتق (۱)	۲۶۸. لعل (۲)	۳۰۵. نظر (۱)
۱۵۷. سئل (۱)	۱۹۵. طیب (۲)	۲۳۲. فجر (۲)	۲۶۹. لقح (۱)	۳۰۶. نعس (۱)
۱۵۸. سیل (۲)	۱۹۶. ظلم (۲)	۲۳۳. فرت (۱)	۲۷۰. لقی (۲)	۳۰۷. نعم (۳)
۱۵۹. شبه (۲)	۱۹۷. ظمء (۱)	۲۳۴. فرش (۱)	۲۷۱. لمس (۲)	۳۰۸. نفس (۱)
۱۶۰. شتت (۱)	۱۹۸. ظنن (۱)	۲۳۵. فصل (۱)	۲۷۲. لون (۳)	۳۰۹. نفع (۲)
۱۶۱. شجر (۲)	۱۹۹. عبر (۱)	۲۳۶. فضل (۱)	۲۷۳. لیل (۲)	۳۱۰. نهر (۱۲)
۱۶۲. شدد (۲)	۲۰۰. عتد (۱)	۲۳۷. فکر (۱)	۲۷۴. متع (۱)	۳۱۱. نور (۵)
۱۶۳. شرب (۶)	۲۰۱. عدل (۱)	۲۳۸. فلک (۲)	۲۷۵. مثل (۶)	۳۱۲. هبط (۱)
۱۶۴. شطن (۱)	۲۰۲. عرش (۱)	۲۳۹. فوه (۱)	۲۷۶. مدن (۱)	۳۱۳. هزز (۲)
۱۶۵. شقق (۱)	۲۰۳. عسل (۲)	۲۴۰. فیض (۱)	۲۷۷. مدین (۱)	۳۱۴. هشم (۱)
۱۶۶. شکر (۱)	۲۰۴. عصر (۱)	۲۴۱. قدر (۱۰)	۲۷۸. مرء (۱)	۳۱۵. همد (۱)
۱۶۷. شمش (۱)	۲۰۵. عصم (۲)	۲۴۲. قدم (۱)	۲۷۹. مرض (۲)	۳۱۶. همر (۱)
۱۶۸. شوی (۱)	۲۰۶. عفو (۱)	۲۴۳. قرب (۱)	۲۸۰. مسح (۳)	۳۱۷. هیج (۱)
۱۶۹. شیء (۱۲)	۲۰۷. عقل (۴)	۲۴۴. قرر (۱)	۲۸۱. مثنی (۳)	۳۱۸. وجد (۶)
۱۷۰. شیخ (۱)	۲۰۸. علق (۱)	۲۴۵. قسم (۱)	۲۸۲. مضغ (۱)	۳۱۹. وجه (۴)
۱۷۱. صبب (۲)	۲۰۹. علم (۴)	۲۴۶. قسو (۲)	۲۸۳. معی (۲)	۳۲۰. وحد (۳)
۱۷۲. صبح (۵)	۲۱۰. عمد (۱)	۲۴۷. قضی (۲)	۲۸۴. مکث (۱)	۳۲۱. ودی (۱)
۱۷۳. صحب (۲)	۲۱۱. عمر (۱)	۲۴۸. قطع (۳)	۲۸۵. مهد (۱)	۳۲۲. وذر (۱)
۱۷۴. صد (۱)	۲۱۲. عمل (۲)	۲۴۹. قلب (۲)	۲۸۶. مهل (۱)	۳۲۳. ورد (۱)
۱۷۵. صدر (۱)	۲۱۳. عنب (۲)	۲۵۰. قلع (۲)	۲۸۷. مهن (۲)	۳۲۴. وری (۱)
۱۷۶. صرف (۱)	۲۱۴. عین (۲)	۲۵۱. قلل (۱)	۲۸۸. موت (۹)	۳۲۵. وسم (۱)
۱۷۷. صعء (۲)	۲۱۵. غدق (۱)	۲۵۲. قنو (۱)	۲۸۹. موج (۱)	۳۲۶. وعد (۲)
۱۷۸. صفر (۱)	۲۱۶. غرب (۱)	۲۵۳. قوع (۱)	۲۹۰. موه (۶)	۳۲۷. وفی (۲)
۱۷۹. صفو (۲)	۲۱۷. غرق (۱)	۲۵۴. قول (۱۷)	۲۹۱. مید (۱)	۳۲۸. وقد (۱)
۱۸۰. صلو (۲)	۲۱۸. غسل (۲)	۲۵۵. قوم (۱۱)	۲۹۲. نبء (۱)	۳۲۹. وقی (۲)
۱۸۱. صنو (۲)	۲۱۹. غشو (۱)	۲۵۶. کبر (۱)	۲۹۳. نبت (۹)	۳۳۰. وله (۲۶)
۱۸۲. صهر (۱)	۲۲۰. غثنی (۱)	۲۵۷. کثر (۱)	۲۹۴. نبع (۱)	۳۳۱. یدی (۵)
۱۸۳. ضرب (۳)	۲۲۱. غفر (۳)	۲۵۸. کرم (۱)	۲۹۵. نخل (۲)	۳۳۲. یمم (۲)
۱۸۴. ضلل (۱)	۲۲۲. غفل (۱)	۲۵۹. کعب (۱)	۲۹۶. ندد (۱)	۳۳۳. ینع (۱)
۱۸۵. طرق (۱)	۲۲۳. غنی (۱)	۲۶۰. کفر (۶)	۲۹۷. ننو (۱)	۳۳۴. یوم (۲)
۱۸۶. طعم (۲)	۲۲۴. غوث (۲)	۲۶۱. کفف (۱)	۲۹۸. ندی (۱)	
۱۸۷. طغو (۱)	۲۲۵. غور (۳)	۲۶۲. کلل (۱۴)	۲۹۹. نزل (۲۷)	

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۲۲} الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أُتَدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْمَلُونَ
۲. {البقرة - ۷۴} ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشْقَقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ
۳. {البقرة - ۱۶۴} إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَكَ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَضْرِيفِ الرِّيحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ
۴. {النساء - ۴۳} يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرُبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَارَى حَتَّى تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّى تَغْتَسِلُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا
۵. {المائدة - ۶} يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهَّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ
۶. {الأنعام - ۹۹} وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُخْرَجُ مِنْهُ حَبًّا مُتَرَاكِبًا وَمِنْ النَّخْلِ مِنْ طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَجَنَّاتٍ مِنْ أَعْنَابٍ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَانَ مُشْتَبِهًا وَغَيْرَ مُنْتَشِبِهِ انظُرُوا إِلَى ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَيَنْعِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ
۷. {الأعراف - ۵۰} وَنَادَى أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ أَفِيضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ حَرَمَهُمَا عَلَى الْكَافِرِينَ
۸. {الأعراف - ۵۷} وَهُوَ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ حَتَّى إِذَا أَقَلَّتْ سَحَابًا ثِقَالًا سُقْنَاهُ لِبَلَدٍ مَيِّتٍ فَأَنْزَلْنَا بِهِ الْمَاءَ فَأَخْرَجْنَا بِهِ مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ كَذَلِكَ نُفْرِجُ الْمُؤْتَى لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ
۹. {الأنفال - ۱۱} إِذْ يُعَشِّيكُمُ النُّعَاسَ أَمَنَةً مِنْهُ وَيُنزِلُ عَلَيْكُمُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لِيُطَهَّرَكُم بِهِ وَيُدْهَبَ عَنْكُمْ رِجْسَ الشَّيْطَانِ وَلِيَرْبِطَ عَلَى قُلُوبِكُمْ وَيَتَّبِعَ بِهِ الْأَفْئَامَ
۱۰. {يونس - ۲۴} إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ وَالْأَنْعَامُ حَتَّى إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَادِرُونَ عَلَيْهَا أَتَاهَا أَمْرُنَا لَيْلًا أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَنْ لَمْ تَغْن بِالْأُمْسِ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ
۱۱. {هود - ۷} وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَلَئِنْ قُلْتُمْ مَبْعُوثُونَ مِنْ بَعْدِ الْمَوْتِ لَيُقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ
۱۲. {هود - ۴۳} قَالَ سَاوِي إِلَى جَبَلٍ يَعْصِمُنِي مِنَ الْمَاءِ قَالَ لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِلَّا مَنْ رَحِمَ وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُغْرَقِينَ
۱۳. {هود - ۴۴} وَقِيلَ يَا أَرْضُ ابْلَعِي مَاءَكِ وَيَا سَمَاءُ أَفْلَعِي وَغِيضَ الْمَاءِ وَفُضِيَ الْأَمْرُ وَالسُّتُوتُ عَلَى الْجُودَى وَقِيلَ بُعْدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ
۱۴. {هود - ۴۴} وَقِيلَ يَا أَرْضُ ابْلَعِي مَاءَكِ وَيَا سَمَاءُ أَفْلَعِي وَغِيضَ الْمَاءِ وَفُضِيَ الْأَمْرُ وَالسُّتُوتُ عَلَى الْجُودَى وَقِيلَ بُعْدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ
۱۵. {الرعد - ۴} وَفِي الْأَرْضِ قِطْعٌ مُتَجَاوِرَاتٌ وَجَنَّاتٌ مِنْ أَعْنَابٍ وَزُرْعٌ وَنَخِيلٌ صُنُوفٌ وَغَيْرُ صُنُوفٍ يُسْقَى بِمَاءٍ وَاحِدٍ وَنُقِضَلُ بَعْضُهَا عَلَى بَعْضٍ فِي الْأَكْلِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ
۱۶. {الرعد - ۱۴} لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُمْ بِشَيْءٍ إِلَّا كِبَاسٌ كَفَيْنِهِ إِلَى الْمَاءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَالِغِهِ وَمَا دُعَاءُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ
۱۷. {الرعد - ۱۷} أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ أَوْدِيُهُ بِقَدَرِهَا فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَدًا رَابِيًا وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاءَ جَلِيَّةٍ أَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ مِثْلُهُ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الْأَرْضِ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ
۱۸. {إبراهيم - ۱۶} مِنْ وَرَائِهِ جَهَنَّمُ وَيُسْقَى مِنْ مَاءٍ صَدِيدٍ

۱۹. {إبراهيم - ۳۲} اللهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْفُلْكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْأَنْهَارَ
۲۰. {الحجر - ۲۲} وَأَنْزَلْنَا الرِّيحَ لَوَاحٍ فَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَسْقَيْنَاكُمُوهُ وَمَا أَنْتُمْ لَهُ بِخَازِنِينَ
۲۱. {النحل - ۱۰} هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لَكُمْ مِنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ
۲۲. {النحل - ۶۵} وَاللَّهُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْبَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ
۲۳. {الكهف - ۳۹} وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ شَاءَ فَلْيُؤْمِنْ وَمَنْ شَاءَ فَلْيُكْفُرْ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا وَإِنْ يَسْتَعِيثُوا يُغَاثُوا بِمَاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ بِئْسَ الشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا
۲۴. {الكهف - ۴۱} أَوْ يُصْبِحَ مَأْوِيهَا غَوْرًا فَلَنْ تَسْتَطِيعَ لَهُ طَلَبًا
۲۵. {الكهف - ۴۵} وَاصْرَبْ لَهُمْ مَثَلِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَا أَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَاتَّخِذَتْ بِهِ نَبَاتٌ الْأَرْضِ فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذْرُوهُ الرِّيحُ وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُقْتَدِرًا
۲۶. {طه - ۵۳} الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْ نَبَاتٍ شَتَّى
۲۷. {الأنبياء - ۳۰} أَمْ لَمْ يَرَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيًّا أَفَلَا يُؤْمِنُونَ
۲۸. {الحج - ۵} يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِنَ الْبُعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِنْ مُضْغَةٍ مُخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ وَنُقِرُّ فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ وَمِنْكُمْ مَنْ يُتَوَقَّى وَمِنْكُمْ مَنْ يَرُدُّ إِلَى أَرْدَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلًا يَعْلَمُ مِنْ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا وَتَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنْبَتَتْ مِنْ كُلِّ رَوْحٍ يَهْبِجُ
۲۹. {الحج - ۶۳} أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ
۳۰. {المؤمنون - ۱۸} وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَتْهُ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّا عَلَى ذَهَابٍ بِهِ لِقَادِرُونَ
۳۱. {النور - ۳۹} وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍ بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمْآنُ مَاءً حَتَّى إِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا وَوَجَدَ اللَّهَ عِنْدَهُ فَوَفَّاهُ حِسَابَهُ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ
۳۲. {النور - ۴۵} وَاللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِنْ مَاءٍ فَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى بَطْنِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى رِجْلَيْنِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى أَرْبَعٍ يَخْلُقُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
۳۳. {الفرقان - ۴۸} وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ بُثْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا
۳۴. {الفرقان - ۵۴} وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ نَسَبًا وَصِهْرًا وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا
۳۵. {النمل - ۶۰} أَمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا بِهِ حَدَائِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ مَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُنْبِتُوا شَجَرَهَا أَلَيْسَ اللَّهُ بِعَلِيمٍ
۳۶. {القصص - ۲۳} وَلَمَّا وَرَدَ مَاءٌ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةٌ مِنَ النَّاسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ مِنْ دُونِهِمْ امْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ قَالَ مَا خَطْبُكُنَا قَالَتَا لَا نَسْقِي حَتَّى يُصْدِرَ الرِّعَاءُ وَأَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ
۳۷. {العنكبوت - ۶۳} وَلَيْنِ سَأَلْتَهُمْ مَنْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْبَا بِهِ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهَا لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ
۳۸. {الروم - ۲۴} وَمِنْ آيَاتِهِ يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنزِّلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُحْيِي بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ
۳۹. {القمان - ۱۰} خَلَقَ السَّمَاوَاتِ بَعِيرٍ عَمَدٍ تَرْوُنَهَا وَالنَّهْيَ فِي الْأَرْضِ رَوَاسِي أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ رَوْحٍ كَرِيمٍ
۴۰. {السجدة - ۸} ثُمَّ جَعَلْنَا نَسْلَهُ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ مَاءٍ مَهِينٍ
۴۱. {السجدة - ۲۷} أَمْ لَمْ يَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ إِلَى الْأَرْضِ الْجُرُزِ فَنُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَامُهُمْ وَأَنْفُسُهُمْ أَفَلَا يُبْصِرُونَ

۴۲. {فاطر - ۲۷} أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ ثَمَرَاتٍ مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهَا وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌ بَيضٌ وَحُمْرٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهَا وَغَرَابِيبُ سُودٌ
۴۳. {الزمر - ۲۱} أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكَهُ يَنَابِيعَ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ يُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ ثُمَّ يَهْبِجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَجْعَلُهُ حُطَامًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِأُولِي الْأَلْبَابِ
۴۴. {فصلت - ۳۹} وَمِنَ آيَاتِهِ أَنْتَكَ تَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ إِنَّ الَّذِي أَحْيَاهَا لَمُحْيِي الْمَوْتَى إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
۴۵. {الزخرف - ۱۱} وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً يَقْدَرُ فَأَنْشَرْنَا بِهِ بَلْدَةً مَيْتًا كَذَلِكَ نُخْرِجُونَ
۴۶. {محمد - ۱۵} مَثَلُ الْحَيَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا أَنْهَارٌ مِنْ مَاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرَ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِنْ حَمِيمٍ لَذَّةٌ لِلشَّارِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ
۴۷. {محمد - ۱۵} مَثَلُ الْحَيَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا أَنْهَارٌ مِنْ مَاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرَ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِنْ حَمِيمٍ لَذَّةٌ لِلشَّارِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ
۴۸. {ق - ۹} وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُبَارَكًا فَأَنْبَتْنَا بِهِ جَنَّاتٍ وَحَبَّ الْحَصِيدِ
۴۹. {القمر - ۱۱} فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُنْهَجٍ
۵۰. {القمر - ۱۲} وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَى أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ
۵۱. {القمر - ۲۸} وَنَبِّئُهُمْ أَنَّ الْمَاءَ قِسْمَةٌ بَيْنَهُمْ كُلٌّ شِرْبٍ مُخْتَصِرٌ
۵۲. {الواقعة - ۳۱} وَمَاءٍ مَسْكُوبٍ
۵۳. {الواقعة - ۶۸} أَمْ قَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ
۵۴. {الملك - ۳۰} قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْحَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ
۵۵. {الملك - ۳۰} قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْحَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ
۵۶. {الحاقة - ۱۱} إِنَّا لَمَّا طَغَى الْمَاءَ حَمَلْنَاكُمْ فِي الْجَارِيَةِ
۵۷. {الجن - ۱۶} وَأَنْ لَوْ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَاهُمْ مَاءً غَدَقًا
۵۸. {المرسلات - ۲۰} أَلَمْ نَخْلُقْكُمْ مِنْ مَاءٍ مَهِينٍ
۵۹. {المرسلات - ۲۷} وَجَعَلْنَا فِيهَا رَوَاسِيَّ شَاخِحَاتٍ وَأَسْقَيْنَاكُمْ مَاءً فُرَاتًا
۶۰. {النبأ - ۱۴} وَأَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً نَجَّاجًا
۶۱. {النازعات - ۳۱} أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعَاهَا
۶۲. {عبس - ۲۵} أَنَا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا
۶۳. {الطارق - ۶} خَلَقَ مِنْ مَاءٍ دَافِقٍ